

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

30. aprill 2024*

Liikmesriigi kohustuste rikkumine – ELTL artikkel 259 – Direktiiv 2014/49/EL – Hoiuste tagamise skeemid – Artikli 14 lõige 3 – Krediidiasutuse tegevuse üleviimine ühe liikmesriigi hoiuste tagamise skeemist teise liikmesriigi hoiuste tagamise skeemi – Päritoluliikmesriigi hoiuste tagamise skeemi tegevuse üleviimisele eelnenud 12 kuu jooksul tehtud osamaksete ülekandmine vastuvõtva liikmesriigi hoiuste tagamise skeemi – Kohustus – Osamaksete üle kandmata jätmise – Soovitav toime – Lojaalse koostöö põhimõte

Kohtuasjas C-822/21,

mille ese on ELTL artikli 259 alusel 30. detsembril 2021 esitatud liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi,

Läti Vabariik, esindajad: J. Davidoviča, K. Pommere ja I. Romanovska,

hageja,

keda toetavad:

Eesti Vabariik, esindaja: M. Kriisa,

Leedu Vabariik, esindajad: K. Dieninis ja V. Kazlauskaitė-Švenčionienė,

Euroopa Komisjon, esindajad: E. Ljung Rasmussen, A. Nijenhuis, K. Simonsson ja D. Triantafyllou,

menetlusse astujad,

versus

Rootsi Kuningriik, esindajad: H. Shev ja O. Simonsson,

kostja,

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja president A. Arabadjiev, kohtunikud T. von Danwitz, P. G. Xuereb (ettekandja), A. Kumin ja I. Ziemele,

* Kohtumenetluse keel: rootsi.

kohtujurist: J. Richard de la Tour,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

olles 7. septembri 2023. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Läti Vabariik palub oma hagiavalduses Euroopa Kohtul tuvastada, et Rootsi Kuningriik on rikkunud talle Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta direktiivi 2014/49/EL hoiuste tagamise skeemide kohta (ELT 2014, L 173, lk 149) artikli 14 lõikest 3 ja ELL artikli 4 lõikest 3 tulenevaid kohustusi.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 2 Direktiivi 2014/49 põhjendused 3 ja 37 on sõnastatud järgmiselt:

„(3) Käesolev direktiiv on krediidasutuste valdkonnas oluline vahend siseturu ülesehitamisel nii asutamisevabaduse kui ka finantsteenuste osutamise vabaduse seisukohalt, suurendades samas pangandussüsteemi stabiilsust ja kaitstes hoiustajaid. Arvestades krediidasutuse maksejõuetuse kulusid majandusele tervikuna ning negatiivset mõju finantsstabiilsusele ja hoiustajate usaldusele, on soovitatav mitte ainult näha ette hoiuste tagasimaksmine hoiustajatele, vaid lubada liikmesriikidele ka piisavat paindlikkust, et võimaldada hoiuste tagamise skeemidel võtta meetmeid selleks, et vähendada tulevikus hoiuste tagamise skeemide vastu nõuete esitamise tõenäosust. Need meetmed peaksid olema igal juhul kooskõlas liikmesriikide riigiabi eeskirjadega.

[...]

(37) Solidaarsuse tõttu, mida hoiuste kaitse tekitab kõikide teataval finantsturul tegutsevate asutuste hulgas mõne krediidasutuse maksejõuetuse korral, on see oluline osa siseturu väljakujundamisest ja asendamatu täiendus krediidasutuste järelevalvesüsteemile. Seetõttu peaksid liikmesriigid võimaldama hoiuste tagamise skeemidel vabatahtlikkuse alusel üksteisele raha laenata.“

- 3 Direktiivi 2014/49 artikli 10 „Hoiuste tagamise skeemide rahastamine“ lõigetes 1 ja 2 on ette nähtud:

„1. Liikmesriigid tagavad, et hoiuste tagamise skeemidel on võimalike kohustuste kindlaksmääramiseks asjakohased süsteemid. Hoiuste tagamise skeemide likviidsed käibevahendid vastavad kõnealustele kohustustele.

Hoiuste tagamise skeemide likviidsed käibevahendid kogutakse hoiuste tagamise skeemi liikmete osamaksetest, mida liikmed teevad vähemalt kord aastas. See ei takista täiendavate rahastamisallikate kasutamist.

2. Liikmesriigid tagavad, et hiljemalt 3. juuliks 2024 saavutab hoiuste tagamise skeemide likviidsete käibevahendite maht vähemalt sihttaseme, milleks on 0,8% hoiuste tagamise skeemi liikmete tagatud hoiuste mahust.

Kui likviidsete käibevahendite maht langeb alla sihttaseme, jätkatakse osamaksete tegemist vähemalt seni, kuni sihttase on taas saavutatud.

Kui pärast sihttaseme esmakordset saavutamist on likviidsete käibevahendite maht langenud alla kahe kolmandiku sihttasemest, kehtestatakse korrapärase osamakse suurus tasemel, mis võimaldab saavutada sihttaseme kuue aasta jooksul.

Korrapärase osamaksete puhul võetakse nõuetekohaselt arvesse majandustsükli faasi ja protsükliliste osamaksete võimalikku mõju käesoleva artikli kontekstis iga-aastaste osamaksete kehtestamisel.

Liikmesriigid võivad pikendada esimeses lõigus osutatud esialgset perioodi maksimaalselt nelja aastani juhul, kui hoiuste tagamise skeem on teinud kumulatiivseid väljamakseid, mis on rohkem kui 0,8% tagatud hoiustest.“

4 Direktiivi artikli 14 „Koostöö liidus“ lõigetes 3 ja 4 on sätestatud:

„3. Kui krediidasutus lõpetab ühe hoiuste tagamise skeemi liikmeks oleku ja ühineb teise hoiuste tagamise skeemiga, kantakse osamaksed, mille krediidasutus on teinud 12 kuu jooksul enne liikmesuse lõpetamist, välja arvatud erakorralised osamaksed artikli 10 lõike 8 alusel, üle teise skeemi. Seda sätet ei kohaldata, kui krediidasutus on hoiuste tagamise skeemist artikli 4 lõike 5 kohaselt välja arvatud.

Kui osa krediidasutuse tegevusest viiakse üle teise liikmesriiki ning seega hakatakse selle suhtes kohaldama teist hoiuste tagamise skeemi, kantakse osamaksed, mille krediidasutus on teinud 12 kuu jooksul enne tegevuse üleviimist, välja arvatud erakorralised osamaksed vastavalt artikli 10 lõikele 8, üle teise skeemi proportsionaalselt üleantud tagatud hoiuste summaga.

4. Liikmesriigid tagavad, et päritoluliikmesriigi skeemid vahetavad vastuvõtivate liikmesriikide skeemidega artikli 4 lõikes 7 või lõigetes 8 ja 10 osutatud teavet. Kohaldatakse kõnealuses artiklis sätestatud piiranguid.

Kui krediidasutus kavatses vastavalt käesolevale direktiivile minna ühest hoiuste tagamise skeemist üle teise hoiuste tagamise skeemi, annab ta oma kavatsusest teada vähemalt kuus kuud ette. Selle perioodi jooksul on krediidasutus jätkuvalt kohustatud tegema osamakseid oma algsesse hoiuste tagamise skeemi vastavalt artiklile 10 nii eelneva kui ka tagantjärele rahastamise osas.“

Rootsi õigus

- 5 Hoiuste tagamise seaduse (lag om insättningsgaranti, SFS 1995, nr 1571) § 13 näeb ette, et Rootsi hoiuste tagamise asutus teeb igal aastal otsuse tasumisele kuuluvate osamaksete summa kohta ning et osamaksed tehakse ühe kuu jooksul alates kõnealuse otsuse tegemise kuupäevast.
- 6 Selle seaduse §-s 14 on sätestatud, et kui krediidasutus viiakse täielikult või osaliselt üle ja ta hakkab kuuluma teise hoiuste tagamise skeemi, siis kantakse osamaksed, mis ta on teinud 12 kuu jooksul enne üleviimist, üle teise hoiuste tagamise skeemi.

Vaidluse taust

- 7 Nordea Bank AB on Euroopa finantsteenuste kontsern, kelle asukoht on Rootsis ja kes on Rootsi hoiuste tagamise skeemi liige. Kuni 30. septembrini 2017 tegutses kontsern filiaalide kaudu Eestis, Lätis ja Leedus.
- 8 Nordea Bank andis 1. oktoobril 2017 nendes kolmes liikmesriigis asuvate filiaalide tegevuse üle DNB Banka ASi tütarettevõtjatele, kes asuvad nendes riikides. Samal päeval viidi nende filiaalide tegevus Rootsi hoiuste tagamise skeemist üle Eesti, Läti ja Leedu hoiuste tagamise skeemidesse.
- 9 Rootsi hoiuste tagamise asutus otsustas 3. oktoobri 2017. aasta otsusega mitte kanda Läti hoiuste tagamise skeemi üle osamakseid, mille Nordea Bank oli Rootsi hoiuste tagamise skeemi teinud oma Läti filiaali tegevusega seotud hoiuste eest (edaspidi „Rootsi hoiuste tagamise asutuse 3. oktoobri 2017. aasta otsus“). See asutus leidis viidatud otsuses, et 12 kuu jooksul enne kuupäeva, mil Nordea Banki filiaali tegevus Läti hoiuste tagamise skeemi üle viidi, st ajavahemikul 1. oktoobrist 2016 kuni 30. septembrini 2017, ei olnud Nordea Bank teinud ühtegi osamakset Rootsi hoiuste tagamise skeemi, mistõttu ei ole direktiivi 2014/49 artikli 14 lõikes 3 ette nähtud osamaksete ülekandmise tingimused täidetud.
- 10 Rootsi õiguse kohaselt oli Nordea Bankil oma iga-aastase osamakse tasumiseks ühekuuline tähtaeg alates Rootsi hoiuste tagamise asutuse vastavast otsusest. 2016. aasta kohta tegi see asutus iga-aastase otsuse 2. septembril 2016 ja Nordea Bank tasus oma osamakse Rootsi hoiuste tagamise skeemi 30. septembril 2016. Seoses 2017. aastaga tasus Nordea Bank oma osamakse 13. oktoobril 2017 vastavalt selle asutuse 14. septembri 2017. aasta iga-aastasele otsusele. Rootsi hoiuste tagamise skeem ei saanud seega ühtegi osamakset ajavahemikul 1. oktoobrist 2016 kuni 30. septembrini 2017, mis on asjaomasele üleviimisele eelnenud 12 kuu pikkune ajavahemik.
- 11 Käesoleva kohtuotsuse punktis 9 mainitud otsustele analoogsete otsustega otsustas Rootsi hoiuste tagamise asutus jätta ka Eesti ja Leedu hoiuste tagamise skeemidesse üle kandmata osamaksed, mille Nordea Bank oli Rootsi hoiuste tagamise skeemi teinud oma Eesti ja Leedu filiaalide tegevusega seotud hoiuste eest.
- 12 Läti Vabariik ei vaidlustanud Rootsi hoiuste tagamise asutuse 3. oktoobri 2017. aasta otsust Rootsi kohtutes.
- 13 Siiski palus Läti hoiuste tagamise asutus 27. märtsi 2019. aasta kirjas Euroopa Komisjonil esitada oma seisukoht direktiivi 2014/49 artikli 14 lõike 3 tõlgendamise kohta.

- 14 Komisjon märkis 9. oktoobri 2020. aasta kirjaga saadetud vastuses, et selle sätte sõnastus on puudulik ja see ei näe ette konkreetseid sekkumisskenaariume juhuks, kui riiklik hoiuste tagamise asutus teeb otsuse pikendada osamaksete tegemise tähtaega, mistõttu on seda sätet võimalik erinevalt tõlgendada.
- 15 Kolme Balti riigi hoiuste tagamise asutused algatasid Rootsi hoiuste tagamise asutusega vahendusmenetluse Euroopa Pangandusjärelevalves (EBA), kes lõpetas menetluse 2019. aastal, ilma et pooled oleksid kokkuleppele jõudnud.

Kohtueelne menetlus

- 16 Läti Vabariik esitas 10. mail 2021 ELTL artikli 259 teise lõigu alusel komisjonile kaebuse, paludes temalt põhjendatud arvamust põhjusel, et Rootsi Kuningriik on rikkunud liidu õigust, eelkõige direktiivi 2014/49 artikli 14 lõiget 3, kuna ta keeldus kandmast Läti hoiuste tagamise skeemi üle osamakseid, mille Nordea Banki Läti filiaal oli teinud selle filiaali tegevuse üleviimisele eelnenud 12 kuu pikkuse ajavahemiku kohta.
- 17 Komisjon palus vastavalt ELTL artikli 259 kolmandale lõigule Rootsi Kuningriigil esitada selle kaebuse kohta oma seisukoha ja märkused.
- 18 Rootsi Kuningriik esitas 22. juunil 2021 komisjonile oma kirjaliku seisukoha ja märkused.
- 19 Komisjon kuulas 1. juulil 2021 ära Läti Vabariigi ja Rootsi Kuningriigi. Rootsi Kuningriik märkis, et kui osamaksed oleks tehtud hoiuste tagamise skeemi liikmesuse muutmisele eelnenud 12 kuu jooksul, oleks Läti hoiuste tagamise skeemi ülekantavate osamaksete summa olnud ligikaudu 500 000 eurot.
- 20 Komisjon esitas 30. juulil 2021 põhjendatud arvamuse, milles ta järeldas esiteks, et Rootsi Kuningriik on rikkunud direktiivi 2014/49 artikli 14 lõiget 3 koostoimes selle direktiivi artikli 10 lõikega 1, ja teiseks, et Rootsi Kuningriik ei ole rikkunud ELL artikli 4 lõiget 3.

Menetlus Euroopa Kohtus

- 21 Läti Vabariik esitas 30. detsembril 2021 Euroopa Kohtu kantseleisse saabunud dokumendiga ELTL artikli 259 alusel käesoleva liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi.
- 22 Ta palub oma hagiavalduses Euroopa Kohtul:
 - tuvastada, et Rootsi Kuningriik on rikkunud talle direktiivi 2014/49 artikli 14 lõikest 3 tulenevaid kohustusi, kuna – kuivõrd ta keeldus kandmast vastavalt sellele sättele Nordea Banki Läti filiaali poolt selle filiaali tegevuse üleviimisele eelnenud 12 kuu pikkuse ajavahemiku kohta Rootsi hoiuste tagamise skeemi tehtud osamakseid üle Läti hoiuste tagamise skeemi – Rootsi Kuningriik toimis vastuolus selle direktiivi eesmärgiga ega taganud selle direktiivi sätete soovitatavat toimet;
 - tuvastada, et Rootsi Kuningriik on rikkunud talle ELL artikli 4 lõikest 3 tulenevaid kohustusi, kuna – kuivõrd ta keeldus kandmast Nordea Banki Läti filiaali poolt selle filiaali tegevuse üleviimisele eelnenud 12 kuu pikkuse ajavahemiku kohta Rootsi hoiuste tagamise skeemi tehtud osamakseid üle Läti hoiuste tagamise skeemi vastavalt direktiivi 2014/49 artikli 14

lõikele 3 – Rootsi Kuningriik avaldab negatiivset mõju siseturu integratsioonile ja kahjustab seega Euroopa Liidu liikmesriikide vastastikust usaldust, mis on piiriülese integratsiooni eeltingimus.

Juhul, kui Euroopa Kohus tuvastab, et Rootsi Kuningriik on rikkunud talle direktiivi 2014/49 artikli 14 lõikest 3 ja ELL artikli 4 lõikest 3 tulenevaid kohustusi, palub Läti Vabariik Euroopa Kohtul:

- kohustada Rootsi Kuningriiki lõpetama tuvastatud rikkumine, kandes vastavalt direktiivi 2014/49 artikli 14 lõikele 3 Nordea Banki Läti filiaali poolt tehtud osamaksete kogusumma, mis arvutatakse selle filiaali tegevuse üleviimisele eelnenud 12 kuu pikkuse ajavahemiku kohta, Rootsi hoiuste tagamise skeemist üle Läti hoiuste tagamise skeemi;
 - juhul, kui direktiivi 2014/49 artikli 14 lõiget 3 tuleb tõlgendada kitsalt, tuvastada, et see on kooskõlas direktiivi eesmärgiga ning et Rootsi hoiuste tagamise skeem on kohustatud kandma Nordea Banki Läti filiaali tehtud osamaksed üle Läti hoiuste tagamise skeemi, ja
 - mõista kohtukulud välja Rootsi Kuningriigilt.
- 23 Eesti Vabariigile, Leedu Vabariigile ja komisjonile anti 19., 25. ja 30. mai 2022. aasta otsustega luba astuda menetlusse Läti Vabariigi nõuete toetuseks.
- 24 Eesti Vabariik toetab hagiavalduse esimest, kolmandat ja viiendat nõuet.
- 25 Leedu Vabariik toetab kõiki hagiavalduse nõudeid.
- 26 Komisjon toetab hagiavalduse esimest nõuet.
- 27 Rootsi Kuningriik palub Euroopa Kohtul:
- jätta Läti Vabariigi hagi rahuldamata ja
 - mõista kohtukulud välja Läti Vabariigilt.

Hagi

Vastuvõetavus

Poolte argumendid

- 28 Esimesena väidab Rootsi Kuningriik, et hagi ei ole tervikuna vastuvõetav. See liikmesriik leiab sisuliselt, et direktiivi 2014/49 artikli 14 lõike 3 tõlgendust ei saa ELTL artikli 259 alusel esitatud liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi raames kahtluse alla seada. Ühelt poolt näeb see direktiiv ette vaid minimaalse ühtlustamise. Teiselt poolt, ehkki Rootsi Kuningriik tunnustab, et ELTL artikkel 259 ei nõua riigisiseste õiguskaitsevahendite ammendamist, rõhutab ta, et Läti Vabariik ei ole Rootsi hoiuste tagamise asutuse 3. oktoobri 2017. aasta otsust Rootsi kohtus vaidlustanud.

- 29 Lisaks tuletab Rootsi Kuningriik meelde, et Euroopa Kohtu praktikast tuleneb, et liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi ese on tuvastada liidu õiguse rikkumine liikmesriigi poolt ja see lõpetada ning et hagi on vastuvõetamatu, kui selles palutakse üksnes tõlgendada liidu õigust. Läti Vabariigi esitatud hagi eesmärk on tema sõnul aga eelkõige selgitada direktiivi 2014/49 artikli 14 lõike 3 tõlgendust.
- 30 Teisena, mis puudutab esimest nõuet, mis seondub direktiivi 2014/49 artikli 14 lõike 3 rikkumisega, siis märgib Rootsi Kuningriik, et ehkki Läti Vabariik viitas komisjoni korraldatud 1. juuli 2021. aasta ärakuulamisel direktiivi 2014/49 artikli 14 lõikele 3 ja artiklile 10, ei ole see liikmesriik oma hagiavalduse nõuetes väitnud, et Rootsi Kuningriik on rikkunud viimati nimetatud sättest tulenevaid kohustusi. Euroopa Kohus ei saa seega kontrollida, kas Rootsi Kuningriik on rikkunud sellest sättest tulenevaid kohustusi.
- 31 Mis puudutab teist nõuet, mis seondub ELL artikli 4 lõikes 3 ette nähtud lojaalse koostöö põhimõtte rikkumisega, ja selle nõude põhjendamiseks esitatud argumente, siis märgib Rootsi Kuningriik, et Läti Vabariik väitis haldusmenetluses, et rikutud on võrdse kohtlemise põhimõtet, sest Soome Vabariik oli Läti Vabariigiga sarnases olukorras. See olukord tulenes väidetavalt asjaolust, et Nordea Bank viis 1. oktoobril 2018 oma asukoha üle Soome ja et sellele üleviimisele eelnenud 12 kuu pikkuse ajavahemiku jooksul Rootsi hoiuste tagamise skeemi tehtud osamaksed kanti Rootsi hoiuste tagamise asutuse otsusega üle Soome hoiuste tagamise skeemi. Läti Vabariik väidab aga oma hagiavalduses selle nõude põhjendamiseks, et Rootsi Kuningriik on direktiivi 2014/49 väärtalt tõlgendades rikkunud lojaalse koostöö põhimõtet. Seetõttu leiab Rootsi Kuningriik, et Läti Vabariik muutis oma argumente võrreldes nendega, mille ta esitas haldusmenetluses, ning et see nõue – nagu see on sõnastatud – tuleb seega jätta vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata.
- 32 Lõpuks, mis puudutab kolmandat nõuet, millega Läti Vabariik palub Euroopa Kohtul kohustada Rootsi Kuningriiki kandma kõnealused osamaksed Rootsi hoiuste tagamise skeemist üle Läti hoiuste tagamise skeemi, siis väidab Rootsi Kuningriik, et selle kolmanda nõudega palutakse Euroopa Kohtul sisuliselt kohustada Rootsi Kuningriiki maksma hüvitist. Kuna liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi esemeks ei saa aga olla selline nõue, tuleb see jätta läbi vaatamata.
- 33 Läti Vabariik vastab esiteks, et Rootsi Kuningriigi argument, et direktiiv 2014/49 näeb ette üksnes minimaalse ühtlustamise, ei puuduta mitte kohtuasja vastuvõetavust, vaid sisulisi küsimusi.
- 34 Teiseks väidab ta, et ükski liidu õiguse säte ei nõua riigisiseste õiguskaitsevahendite ammendamist enne liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi esitamist Euroopa Kohtule.
- 35 Kolmandaks märgib ta, et tema liikmesriigi kohustuste rikkumise tuvastamise nõue põhineb direktiivi 2014/49 artikli 14 lõike 3 rikkumisel koostoimes artikli 10 lõikega 1, ning väidab, et oma 10. mai 2021. aasta kaebuses palus ta komisjonil esitada ELTL artikli 259 kolmanda lõigu tähenduses põhjendatud arvamus seoses Rootsi hoiuste tagamise skeemi kohustusega kanda vastavalt direktiivi 2014/49 artikli 14 lõikele 3 Läti hoiuste tagamise skeemi üle Nordea Banki Läti filiaali poolt tehtud osamaksed, mis on arvutatud selle filiaali tegevuse üleminekule eelnenud 12 kuu pikkuse ajavahemiku kohta. Seega ei laiendanud ega muutnud ta oma hagiavalduses vaidluse eset.
- 36 Neljandaks väidab ta, et oma kolmandas nõudes ei palu ta Euroopa Kohtul mitte kohustada Rootsi Kuningriiki maksma hüvitist, vaid kohustada teda tuvastatud rikkumine lõpetama. Läti Vabariigi sõnul tuleb Rootsi Kuningriigile ette heidetav liikmesriigi kohustuste rikkumine mitte ainult

tuvastada, vaid see peab ka lõppema. Ent käesoleval juhul saab rikkumine lõppeda üksnes nende osamaksete, mille ülekandmisest Läti hoiuste tagamise skeemi keelduti, sinna ülekandmisel – see ei ole aga hüvitis.

Euroopa Kohtu hinnang

- 37 Mis puudutab esimesena käesoleva hagi kui terviku vastuvõetavust, siis tuleb kõigepealt seoses Rootsi Kuningriigi argumendiga, et direktiiv 2014/49 näeb ette üksnes minimaalse ühtlustamise, märkida, et see argument, mis käsitleb selle direktiivi tõlgendamise küsimust, puudutab liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi põhjendatust. Nimetatud argument ei puuduta seega selle hagi vastuvõetavust.
- 38 Mis puudutab järgmiseks asjaolu, et Läti Vabariik ei vaidlustanud Rootsi hoiuste tagamise asutuse 3. oktoobri 2017. aasta otsust Rootsi kohtus, siis piisab, kui märkida, et ELTL artikli 259 alusel esitatud liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi vastuvõetavus ei sõltu riigisiseste õiguskaitsevahendite ammendamisest.
- 39 Mis puudutab viimaks Rootsi Kuningriigi argumenti, et käesolev liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi on vastuvõetamatu, kuna selle eesmärk on eelkõige selgitada direktiivi 2014/49 artikli 14 lõike 3 tõlgendust, siis tuleb meenutada, et ELTL artiklis 259 sätestatud menetluse eesmärk on tuvastada, et liikmesriigi käitumisega rikutakse liidu õigust, ja saavutada sellise tegevuse lõpetamine (vt selle kohta 16. oktoobri 2012. aasta kohtuotsus Ungari vs. Slovakkia, C-364/10, EU:C:2012:630, punkt 67 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 40 On tõsi, et selle sätte alusel esitatud hagi, mis puudutab tulevasi ja võimalikke rikkumisi või piirdub liidu õiguse tõlgendamise taotlusega, on vastuvõetamatu (vt selle kohta 16. oktoobri 2012. aasta kohtuotsus Ungari vs. Slovakkia, C-364/10, EU:C:2012:630, punkt 68).
- 41 Läti Vabariik ei piirdu oma hagis siiski sellega, et palub direktiivi 2014/49 artikli 14 lõike 3 tõlgendamist. Nimelt, nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 40 sisuliselt märkis, palub Läti Vabariik Euroopa Kohtul tuvastada, et kuna Rootsi Kuningriik keeldus kandmast Läti hoiuste tagamise skeemi üle osamakseid, mille Nordea Banki Läti filiaal tegi Rootsi hoiuste tagamise skeemi selles sättes ette nähtud 12 kuu pikkuse ajavahemiku kohta, mis eelnes selle filiaali tegevuse üleviimisele, siis on Rootsi Kuningriik rikkunud talle sellest sättest tulenevaid kohustusi, selleks, et Rootsi Kuningriik lõpetaks väidetava rikkumise, ning Läti Vabariik väidab Euroopa Kohtus vaid sel eesmärgil, et Rootsi hoiuste tagamise skeem on seda sätet vääralt tõlgendanud.
- 42 Rootsi Kuningriigi kolmas argument, millega ta väidab, et liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi on tervikuna vastuvõetamatu, tuleb seega tagasi lükata.
- 43 Teisena, mis puudutab Läti Vabariigi esitatud nõuete või argumentide vastuvõetavust, siis tuleb esiteks seoses Rootsi Kuningriigi argumendiga, mille kohaselt Läti Vabariik ei saa oma hagis tugineda direktiivi 2014/49 artikli 10 rikkumisele, meenutada, et ELTL artikli 259 alusel esitatud hagi on piiratud selles artiklis ette nähtud kohtueelse menetlusega ja see peab põhinema samadel põhjendustel ja väidetel, mis esitati selles menetluses, mistõttu etteheide, mida ei ole komisjonile esitatud kaebuses esitatud, on Euroopa Kohtu menetluse staadiumis vastuvõetamatu (vt analoogia alusel 10. mai 2012. aasta kohtuotsus komisjon vs. Madalmaad, C-368/10, EU:C:2012:284, punkt 78, ning 17. aprilli 2018. aasta kohtuotsus komisjon vs. Poola (Białowieża laas), C-441/17, EU:C:2018:255, punkt 65 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 44 Seda nõuet ei saa siiski mõista nii rangelt, et see kohustab olukorras, kus vaidluse eset – nii nagu see on määratletud komisjonile esitatud kaebuses – ei ole laiendatud ega muudetud, tagama alati kaebuses sõnastatud etteheidete ja hagi nõuete täieliku kokkulangemise (vt analoogia alusel 17. aprilli 2018. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Poola (Białowieża laas), C-441/17, EU:C:2018:255, punkt 66 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 45 Käesoleval juhul tuleb märkida, nagu märkis sisuliselt ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 48, et Läti Vabariik tugines komisjonis algatatud haldusmenetluses direktiivi 2014/49 artikli 10 lõikele 1 üksnes toetamaks tõlgendust, mille ta andis selle direktiivi artikli 14 lõikele 1, et tõendada viimati nimetatud sätte rikkumist, nagu nähtub komisjoni põhjendatud arvamusest. Samuti viitab hageja hagiavalduses direktiivi 2014/49 artikli 10 lõikele 1 kui artikli 14 lõike 1 konteksti elemendile, mis kinnitab seda, kuidas ta tõlgendab viimati nimetatud sätet, mille rikkumise ta palub oma esimeses nõudes Euroopa Kohtul tuvastada.
- 46 Järelikult ei ole Läti Vabariik seeläbi, et ta tugineb oma hagiavalduse põhjendustes selle direktiivi artikli 10 lõikele 1, et toetada seda, kuidas ta tõlgendab direktiivi artikli 14 lõiget 1, laiendanud vaidluse eset, mis määrati kindlaks komisjonis toimunud haldusmenetluses.
- 47 Mis puudutab teiseks Rootsi Kuningriigi argumenti, et teine nõue, nii nagu see on sõnastatud hagiavalduses, tuleb jätta vastuvõetamata tõttu läbi vaatamata, kuna Läti Vabariik muutis oma hagiavalduses selle nõude põhjendamiseks esitatud argumente võrreldes sellega, mida ta väitis komisjonis, siis tuleb meenutada, et Läti Vabariik väidab selles nõudes sisuliselt, et Rootsi hoiuste tagamise skeemi keeldumine kanda Nordea Banki Läti filiaali tehtud osamaksed üle Läti hoiuste tagamise skeemi on vastuolus lojaalse koostöö põhimõtte ja võrdsuse põhimõttega, kuna sarnases õiguslikus olukorras kandis Rootsi hoiuste tagamise skeem saadud osamaksed üle Soome hoiuste tagamise skeemi vastavalt direktiivi 2014/49 artikli 14 lõikele 3.
- 48 Läti Vabariik väitis aga oma 10. mai 2021. aasta kaebuses ka seda, et keeldudes kõnealuseid osamakseid üle kandmast, rikkus Rootsi Kuningriik ELTL artikli 4 lõikes 3 sätestatud lojaalse koostöö põhimõtet ja liikmesriikide hoiuste tagamise skeemide võrdse kohtlemise põhimõtet.
- 49 Järelikult, vastupidi sellele, mida väidab Rootsi Kuningriik, ei muutnud Läti Vabariik oma hagiavalduses selle nõude põhjendamiseks esitatud argumente võrreldes sellega, mida ta väitis komisjonis toimunud haldusmenetluses.
- 50 Mis puudutab kolmandaks Rootsi Kuningriigi argumenti, et kolmas nõue, milles palutakse, et Euroopa Kohus kohustaks Rootsi Kuningriiki maksma hüvitist, on vastuvõetamatu, siis tuleb märkida, et selle nõudega palub Läti Vabariik sisuliselt Euroopa Kohtul kohustada Rootsi Kuningriiki lõpetama tuvastatud rikkumine seeläbi, et Rootsi hoiuste tagamise skeem kannab osamaksed, mille Nordea Banki Läti filiaal tegi direktiivi 2014/49 artikli 14 lõikes 3 nimetatud 12 kuu pikkuse ajavahemiku kohta sellesse skeemi, täies ulatuses üle Läti hoiuste tagamise skeemi.
- 51 Ent Euroopa Kohtu praktikast tuleneb, et liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi ei saa nõuda muud kui väidetava rikkumise tuvastamist selle lõpetamise eesmärgil. Nii ei saa Euroopa Kohtult näiteks liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi paluda, et ta kohustaks liikmesriiki liidu õiguse järgimiseks käituma teatud konkreetsetel moel (vt selle kohta 2. aprilli 2020. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Poola, Ungari ja Tšehhi Vabariik (ajutine mehhanism rahvusvahelise kaitse taotlejate ümberpaigutamiseks), C-715/17, C-718/17 ja C-719/17, EU:C:2020:257, punkt 56 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 52 Järelikult, kuna Läti Vabariik palub oma kolmandas nõudes Euroopa Kohtul kohustada Rootsi Kuningriiki kandma talle üle kõnealused osamaksud, läheb see nõue kaugemale sellest, mida saab nõuda liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi raames, nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 42 sisuliselt märkis, ning see nõue tuleb seega tunnistada vastuvõetamatuks.
- 53 Eelmises punktis tehtud järeldus ei mõjuta liikmesriigile ELTL artikli 260 lõikest 1 tulenevat kohustust võtta Euroopa Kohtu otsuse täitmiseks vajalikud meetmed, kui Euroopa Kohus leiab, et liikmesriik ei ole täitnud mõnda aluslepingutest tulenevat kohustust.
- 54 Mis puudutab lõpuks neljandat nõuet, siis tuleb märkida, et Läti Vabariik palub juhul, „kui direktiivi 2014/49 artikli 14 lõiget 3 tuleb tõlgendada kitsalt, [Euroopa Kohtul] tuvastada, et see on kooskõlas direktiivi eesmärgiga ning et Rootsi hoiuste tagamise skeem on kohustatud kandma Nordea Banki Läti filiaali tehtud osamaksud üle Läti hoiuste tagamise skeemi“.
- 55 Sellega seoses tuleb meenutada, et kuna hagi ja selles esitatud etteheidete vastuvõetavuse tingimused on avaliku huvi küsimus, võib Euroopa Kohus oma kodukorra artikli 150 kohaselt kontrollida neid omal algatusel (vt selle kohta 29. aprilli 2010. aasta kohtuotsus komisjon vs. Saksamaa, C-160/08, EU:C:2010:230, punkt 40).
- 56 Hagiavalduse neljandas nõudes palutu läheb aga kaugemale sellest, mida võib käesoleva kohtuotsuse punktis 51 viidatud kohtupraktika kohaselt nõuda liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi raames.
- 57 Seega tuleb ka neljas nõue tunnistada vastuvõetamatuks.

Sisulised küsimused

- 58 Läti Vabariik esitab oma hagi põhjenduseks kaks etteheidet. Esimese etteheite kohaselt on Rootsi Kuningriik rikkunud talle direktiivi 2014/49 artikli 14 lõikest 3 tulenevaid kohustusi. Teise etteheite kohaselt on ta rikkunud lojaalse koostöö põhimõtet, mis on sätestatud ELL artikli 4 lõikes 3.

Esimene etteheide, et on rikutud direktiivi 2014/49 artikli 14 lõiget 3

– Poolte argumendid

- 59 Läti Vabariik täpsustab sissejuhatuseks, et ta ei väida, et direktiivi 2014/49 ei ole Rootsi õigusesse üle võetud, kuid ta leiab, et Rootsi Kuningriik ei kohaldanud nõuetekohaselt selle direktiivi artikli 14 lõike 3 nõudeid, kui ta keeldus kandmast Läti hoiuste tagamise skeemi üle Nordea Banki Läti filiaali poolt Rootsi hoiuste tagamise skeemi tehtud osamakseid, mis on arvatud selle filiaali tegevuse Läti hoiuste tagamise skeemi üleviimisele eelnenud 12 kuu pikkuse ajavahemiku kohta.
- 60 Läti Vabariik, keda toetavad menetlusse astujad, väidab sellega seoses kõigepealt, et nimetatud sätet ei tohi tõlgendada kitsalt ja seda tuleb tõlgendada nii, et hoiuste tagamise skeem, mille uueks liikmeks krediitiasutus saab, peab saama selle krediitiasutuse osamaksud, mis on arvatud ja tehtud sellesse hoiuste tagamise skeemi üleviimisele eelnenud 12 kuu pikkuse ajavahemiku kohta, sõltumata sellest, millal need osamaksud tegelikult tehti. Seega on määravaks

asjaoluks tema sõnul see, et ülekandvasse hoiuste tagamise skeemi tehtud krediidasutuse osamaksend arvutati ja need nõuti sisse asjaomase ajavahemiku eest, mitte aga see, millal nõutud osamaksend tehti või selle hoiuste tagamise skeemi raamatupidamisarvestusse kanti.

- 61 Järgmiseks väidab ta – samuti menetlusse astujate toetusel –, et kuna Rootsi Kuningriik eelistas direktiivi 2014/49 artikli 14 lõike 3 grammatilist tõlgendust ja keeldus asjaomaseid osamaksend Läti hoiuste tagamise skeemi üle kandmast, ei taganud ta selle sätte soovitatavat toimet ja kahjustas selle direktiivi eesmärkide saavutamist, milleks on põhjenduse 3 kohaselt hõlbustada asutamisevabaduse ja finantsteenuste osutamise vabaduse teostamist ning aidata kaasa pangandussüsteemi stabiilsusele ja hoiustajate kaitsele.
- 62 Lisaks kahjustab Rootsi Kuningriigi lähenemisviisi liikmesriikidevahelist vastastikust usaldust, kuna ühe liikmesriigi hoiuste tagamise skeem, kuhu mõne teise liikmesriigi hoiuste tagamise skeemi liige kavatses üle minna, ei saa enam arvestada osamaksete ülekandmisega selle teise liikmesriigi hoiuste tagamise skeemist.
- 63 Läti Vabariik väidab lõpuks, et üldine kohustus teha iga-aastaseid osamaksend tuleneb ka direktiivi 2014/49 artikli 10 lõikest 1, mis kohustab liikmesriikide hoiuste tagamise skeeme koguma likviidsed käibevahendid hoiuste tagamise skeemi liikmete osamaksetest, mida liikmed teevad vähemalt kord aastas. Nagu komisjon põhjendatud arvamuses aga märkis, rikub Rootsi Kuningriigi poolt direktiivi 2014/49 artikli 14 lõikele 3 ja artikli 10 lõikele 1 antud tõlgendus õigusi, mis on vastuvõtva liikmesriigi hoiuste tagamise skeemil (edaspidi „vastuvõttev hoiuste tagamise skeem“), kes on alates ülemineku kuupäevast vastutav krediidasutuse tagatud hoiuste eest.
- 64 Eesti Vabariik täpsustab alustuseks, et ehkki selle direktiivi artikli 10 lõikest 1 tuleneb, et liikmesriikide pädevuses on otsustada, kui sageli ja millal osamaksend tehakse, on selge, et osamaksend tuleb koguda ja teha vähemalt kord aastas. Seega, kui liikmesriik ei taga, et osamaksend kogutakse ja tehakse vähemalt kord aastas, siis ei ole tal võimalik täita talle direktiivi artikli 14 lõikest 3 tulenevat kohustust tagada, et kui krediidasutus läheb tema hoiuste tagamise skeemist üle teise liikmesriigi skeemi, siis kantakse osamaksend, mille ta tegi ülekandva hoiuste tagamise skeemi liikmesuse lõppemisele eelnenud 12 kuu jooksul, üle vastuvõtvasse hoiuste tagamise skeemi.
- 65 Käesoleval juhul tehti osamaksend Rootsi hoiuste tagamise skeemi tema sõnul aga ebaregulaarselt, sest sellesse skeemi ei tehtud ühtegi osamakset Nordea Banki Läti filiaali tegevuse Läti hoiuste tagamise skeemi üleviimisele eelnenud 12 kuu jooksul. Rootsi Kuningriik oleks seega talle direktiivi 2014/49 artikli 10 lõikest 1 ja artikli 14 lõikest 3 tulenevate kohustuste täitmiseks pidanud asuma seisukohale, et osamaksend tehti selle 12 kuu pikkuse ajavahemiku jooksul.
- 66 Seejärel väidab Eesti Vabariik, et arvestades selle direktiivi artikli 14 lõiget 4, mille kohaselt juhul, kui krediidasutus kavatses vastavalt sellele direktiivile minna ühest hoiuste tagamise skeemist üle teise hoiuste tagamise skeemi, annab ta oma kavatsusest teada vähemalt kuus kuud ette, pidi Rootsi hoiuste tagamise asutusel olema juba tükk aega enne üleminekut teave selle kohta, et Nordea Banki filiaali tegevus viiakse Rootsi hoiuste tagamise skeemist üle Läti hoiuste tagamise skeemi. Seega oleks ta saanud tagada osamaksete kogumise nii, et direktiivi 2014/49 artikli 14 lõikest 3 tulenev kohustus oleks täidetud.

- 67 Lõpuks tuleb Eesti Vabariik meelde, et EBA rõhutas oma 8. augusti 2019. aasta arvamuses hoiuste kõlblikkuse, hoiuste tagamise ulatuse ja hoiuste tagamise skeemide vahelise koostöö kohta, mis on kättesaadav selle asutuse veebisaidil, et kuupäev, millal krediidasutus otsustab osamakse teha, on praktikas probleeme tekitanud. EBA olevat seega teinud kõnealuses arvamuses ettepaneku muuta direktiivi 2014/49 artikli 14 lõiget 3; Eesti Vabariik toetab seda ettepanekut, et tagada õigusselgus ning vältida selliseid probleeme nagu käesolevas kohtuasjas.
- 68 Komisjon lisab, et osamakseid, mida skeemi liikmed peavad igal aastal hoiuste tagamise skeemi direktiivi 2014/49 artikli 10 lõike 1 alusel tegema, võib pidada vastutasuks hoiuste tagamise eest teatava ajavahemiku jooksul. Direktiivi 2014/49 artikli 14 lõikes 3 ette nähtud kohustus kanda osamakseid üle, kui osa krediidasutuse tegevusest viiakse üle teise hoiuste tagamise skeemi, põhineb tema sõnul seega sama direktiivi artikli 10 lõikes 1 sätestatud süsteemi rahastamise alusreeglil. Liidu seadusandja tahe oli nimelt see, et panga restruktureerimise korral oleksid alati olemas likviidsed rahalised vahendid, et need saaks üle kanda vastuvõtvale hoiuste tagamise skeemile ja et viimane saaks täita talle sellest süsteemist tulenevaid kohustusi.
- 69 Lisaks leiab komisjon, et direktiivi 2014/49 artikli 14 lõike 3 eesmärk on kompenseerida finantsrisiki suurenemine vastuvõtva hoiuste tagamise skeemi jaoks juhul, kui finantsvastutus teatava krediidasutuse tagatud hoiustest osa eest läheb ühelt hoiuste tagamise skeemilt üle teisele hoiuste tagamise skeemile, näiteks krediidasutuse restruktureerimise teel. Teistsugusel tõlgendusel oleksid rasked tagajärjed siseturu väljakujundamisele ning see kahjustaks usaldust hoiuste tagamise skeemi vastu ja liikmesriikide pädevate asutuste koostööd.
- 70 Rootsi Kuningriik vastab esiteks, et direktiivi 2014/49 artikli 14 lõike 3 sõnastus on selge ja üheselt mõistetav. Selles on ette nähtud, et osamakseid, mis on tehtud vastuvõtvasse hoiuste tagamise skeemi üleminekule eelnenud 12 kuu pikkuse ajavahemiku jooksul, kantakse üle sellesse skeemi. See säte hõlmab seega sel ajavahemikul tehtud osamaksete kogusummat, olenemata ajavahemikust, mille kohta need on tehtud.
- 71 Teiseks ei toeta Läti Vabariigi ja menetlusse astujate tõlgendust ka direktiivi 2014/49 artikli 14 lõike 3 kontekst.
- 72 Asjaolu, et selle direktiivi artikli 10 lõikes 1 on sätestatud, et osamakseid tuleb teha vähemalt kord aastas, ei tähenda, et tasutud osamakset saab pidada tehtuks konkreetse 12 kuu pikkuse ajavahemiku kohta. Samuti ei ole tema sõnul võimalik asuda seisukohale, et direktiivi 2014/49 artikli 10 lõige 1 kehtestab 12 kuu pikkuse ajavahemiku osas konkreetse maksekuupäeva.
- 73 Lisaks peavad liikmesriigid selle direktiivi artikli 10 lõike 2 kohaselt tagama, et hoiuste tagamise skeemide likviidsete käibevahendite maht saavutab hiljemalt 3. juuliks 2024 vähemalt sihttaseme, milleks on 0,8% hoiuste tagamise skeemi liikmete tagatud hoiuste mahust. Seega annab see direktiiv liikmesriikidele ulatusliku kaalutusruumi osamaksete summa kindlaksmääramisel ja lisaks võimaluse mitte koguda osamakseid pärast sihttaseme saavutamist. Osamaksete kogumise lõpetamise võimaluse kohaldamine pärast sihttaseme saavutamist võib tingida olukorra, kus osamakseid ei tule tegevuse üleviimise korral üle kanda. Direktiivi 2014/49 artikli 10 lõige 2 ei taga seega vastupidi sellele, mida väidab komisjon, et vastuvõtvasse hoiuste tagamise skeemi ülekandmiseks on alati olemas likviidsed vahendid.

- 74 Kolmandaks toetavad ka üldised ja süsteemsed põhjused direktiivi 2014/49 artikli 14 lõike 3 kohaldamist nii, nagu see on sõnastatud. Nimelt suurendaks selline kohaldamine selgust vahendite osas, mida saab üle kanda. Seevastu tõlgendus, mille kohaselt tuleb seda sätet mõista nii, et see hõlmab makseid, mida ei ole tehtud üleminekule eelnenud 12 kuu pikkuse ajavahemiku jooksul, tooks kaasa teatud hulga mitmeti mõistetavusi ja seda oleks raske kohaldada.
- 75 Neljandaks märgib Rootsi Kuningriik, et EBA 8. augusti 2019. aasta arvamusest, millele on viidatud käesoleva kohtuotsuse punktis 67, nähtub, et hoiuste tagamise skeemi liikmetelt osamaksete kogumine direktiivi 2014/49 alusel ei võta täielikult arvesse vastutust, mis võib eri hoiuste tagamise skeemide vahel üle minna. Sellest arvamusest nähtub tema sõnul samuti, et selle direktiivi artikli 14 lõikes 3 ei ole rahaliste vahendite ülekandmise osas ette nähtud ammendavat lahendust ning et EBA soovitas selles kontekstis seda sätet muuta. Seega ei saa selles sättes esinevaid lünki täita olemasolevate sätete tõlgendamisega.
- 76 Viiendaks märgib Rootsi Kuningriik, et nagu nähtub komisjoni põhjendatud arvamusest, rõhutas komisjon 2020. aasta oktoobris kolme Balti riigi hoiuste tagamise asutuste ja komisjoni vahel toimunud teabevahetuses, et nimetatud direktiiv näeb ette osamaksete ülekandmise minimaalse ühtlustamise. Seega ei tule kõnealust sätet tõlgendada teisiti kui selle sõnastuse põhjal.
- 77 Kuuendaks väidab ta ühelt poolt, et vastupidi sellele, mida väidab komisjon, ei ole direktiivi 2014/49 artikli 14 lõike 3 grammatilisel tõlgendamisel raskeid tagajärgi siseturu väljakujundamisele. Nimelt peaksid osamaksed, mida saab selle direktiivi alusel üle kanda, olema harva nii suured, et saaks asuda seisukohale, et need on olulised selleks, et vastuvõttev hoiuste tagamise skeem saaks oma kohustusi täita. Seega ei toonud asjaolu, et Rootsi hoiuste tagamise skeem ei kandnud osamakseid üle Läti hoiuste tagamise skeemi, kaasa viimati nimetatud skeemi kogutud osamaksete vastavat suurenemist.
- 78 Teiselt poolt ei anna tema pakutud tõlgendus põhjendamatut eelist Rootsi hoiuste tagamise skeemile. Ta meenutab sellega seoses, et Nordea Banki tegevuse üleviimine Rootsi hoiuste tagamise skeemist Soome hoiuste tagamise skeemi tõi kaasa Rootsi hoiuste tagamise skeemi osamaksete ülekandmise Soome hoiuste tagamise skeemi, kuna Rootsi hoiuste tagamise skeemi oli tehtud osamakseid üleviimisele eelnenud 12 kuu pikkuse ajavahemiku jooksul. Nimetatud direktiivi artikli 14 lõike 3 ühetaoline kohaldamine tingis lihtsalt erinevad tulemused sõltuvalt erinevatest faktilistest asjaoludest.

– *Euroopa Kohtu hinnang*

- 79 Oma esimeses etteheites heidab Läti Vabariik, keda toetavad menetlusse astujad, Rootsi Kuningriigile ette, et viimane on rikkunud talle direktiivi 2014/49 artikli 14 lõikest 3 tulenevaid kohustusi, kuna ta keeldus selle sätte väär tõlgendamise ja kohaldamise tõttu kandmast Läti hoiuste tagamise skeemi üle osamakseid, mille Nordea Bank oli teinud Rootsi hoiuste tagamise skeemi Läti filiaali tegevusega seotud hoiuste eest selle filiaali tegevuse Läti hoiuste tagamise skeemi üleviimisele eelnenud 12 kuu pikkuse ajavahemiku kohta.
- 80 Rootsi Kuningriik leiab, et see keeldumine ei kujuta endast liikmesriigi kohustuste rikkumist, kuna direktiivi 2014/49 artikli 14 lõige 3 nõuab, et ülekantavad osamaksed oleksid tehtud üleviimisele eelnenud 12 kuu pikkuse ajavahemiku jooksul. Kuna Nordea Bank ei teinud sel ajavahemikul oma Läti filiaali tegevuse eest ühtegi osamakset, ei olnud selle liikmesriigi sõnul selle sätte tingimused täidetud.

- 81 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt tuleb liidu õiguse sätte tõlgendamisel arvestada nii selle sõnastust kui ka konteksti ning selle õigusaktiga taotletavaid eesmärgi, mille osa säte on (21. detsembri 2023. aasta kohtuotsus G. K. jt (Euroopa Prokuratuur), C-281/22, EU:C:2023:1018, punkt 46 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 82 Mis puudutab direktiivi 2014/49 artikli 14 lõike 3 teise lõigu sõnastust, siis tuleb meenutada, et selles lõigus on ette nähtud, et kui osa krediitiasutuse tegevusest viiakse üle teise liikmesriiki ning seega hakatakse selle suhtes kohaldama teist hoiuste tagamise skeemi, kantakse osamaksed, mille krediitiasutus on teinud 12 kuu jooksul enne tegevuse üleviimist, välja arvatud teatavad erakorralised osamaksed, üle teise skeemi proportsionaalselt üle kantud tagatud hoiuste summaga.
- 83 Väljendist „osamaksed, mille [...] on teinud“ tuleneb, et see säte põhineb eeldusel, et selle 12 kuu pikkuse ajavahemiku jooksul on põhimõtteliselt tehtud osamakseid ja need tuleb teise liikmesriiki tegevuse üleviimise korral seega üle kanda vastuvõtvasse hoiuste tagamise skeemi. Seda tõlgendust toetab mõiste „proportsionaalselt“, mis loob väga selge seose osamaksete ülekandmise ja hoiuste tagamise vahel.
- 84 Seega ei saa selle sätte sõnastuse põhjal välistada, et üleviimisele eelnenud 12 kuu pikkuse ajavahemiku kohta tehtud osamaksed, mille Rootsi hoiuste tagamise skeem sai väljaspool seda ajavahemikku, tuleb üle kanda vastuvõtvasse hoiuste tagamise skeemi.
- 85 Mis puudutab direktiivi 2014/49 artikli 14 lõike 3 konteksti, siis tuleb märkida, et seda sätet tuleb tõlgendada, võttes arvesse selle direktiivi artikli 10 lõiget 1, milles on kindlaks määratud hoiuste tagamise skeemide rahastamise kord.
- 86 Nimetatud direktiivi artikli 10 lõike 1 teise lõigu kohaselt koguvad hoiuste tagamise skeemid oma likviidsed käibevahendid osamaksetest, mida nende liikmed teevad vähemalt kord aastas. Nagu märgib komisjon, tuleneb sellest sättest, et hoiuste tagamise skeemi liikmete tehtud osamakseid võib pidada vastutasuks hoiuste tagamise eest teatava ajavahemiku jooksul.
- 87 Seega on hoiuste tagamise skeemi ülesehitusega kooskõlas see, kui krediitiasutuse teatava tegevuse üleviimisel teise liikmesriiki ja sellest tulenevalt vastutuse tagatud hoiuste eest üleminekul selle teise liikmesriigi hoiuste tagamise skeemile kantakse vastutasu hoiuste tagamise eest samuti üle vastuvõtvasse hoiuste tagamise skeemi.
- 88 Nii nõuab direktiivi 2014/49 artikli 14 lõike 3 soovitatav toime, et sellest sättest tuleneva kohustuse täitmiseks peab Rootsi hoiuste tagamise asutus kandma Läti hoiuste tagamise skeemi üle osamaksed, mille Nordea Bank talle tegi Nordea Banki tegevuse Läti hoiuste tagamise skeemi üleviimisele eelnenud 12 kuu kohta, võttes arvesse ajavahemikke, mille kohta Nordea Banki osamaksed tehti, mitte täpset kuupäeva, mil need osamaksed talle tehti.
- 89 On tõsi, et nimetatud direktiivi artikli 10 lõike 2 kohaselt, millele Rootsi Kuningriik oma menetlusdokumentides tugineb, tagavad liikmesriigid, et hoiuste tagamise skeemi likviidsete käibevahendite maht saavutab hiljemalt 3. juuliks 2024 vähemalt sihttaseme, milleks on 0,8% hoiuste tagamise skeemi liikmete tagatud hoiuste mahust. Seetõttu võivad liikmesriigid otsustada osamaksete kogumise lõpetada niipea ja nii kaua, kui sihttase on saavutatud. Ent kui liikmesriik teeb sellise otsuse, ei pruugi selle liikmesriigi hoiuste tagamise skeemil juhul, kui mõne tema liikme tegevus viiakse üle teise liikmesriigi hoiuste tagamise skeemi, olla osamakseid, mida ta saaks üle kanda vastuvõtvasse hoiuste tagamise skeemi, kuna ta ise ei ole saanud ühtegi osamakset.

- 90 Direktiivi 2014/49 artikli 10 lõike 2 tõlgendus, mida toetab Rootsi Kuningriik, eeldab siiski ühelt poolt, et sihttase on saavutatud, ja teiselt poolt, et erandina põhimõttest, mille kohaselt krediidasutus teeb vähemalt kord aastas osamakse hoiuste tagamise skeemi, mille liige ta on, otsustab liikmesriik osamakseid mitte koguda. Asjaolu, et sellises olukorras ei oleks üleviimisele eelnenud 12 kuu jooksul tehtud ühtegi osamakset ja osamakseid ei saaks üle kanda, on loogiline tagajärg otsusele mitte nõuda nende osamaksete tegemist ning see ei oma tähtsust olukordades, kus liikmesriik ei ole vastupidi sellist otsust teinud ja on nõudnud osamaksete tegemist üleviimisele eelnenud 12 kuu pikkuse ajavahemiku kohta.
- 91 Mis puudutab direktiivi 2014/49 artikli 14 lõikes 3 taotletavat eesmärki, siis tuleb märkida, et selle sätte eesmärk on kompenseerida vastuvõtvale hoiuste tagamise skeemile finantsrisk, mis tuleneb krediidasutuse tagatud hoiuste üleminekust. See eesmärk kinnitab tõlgendust, mille kohaselt Rootsi Kuningriik oleks pidanud arvesse võtma ajavahemikke, mille kohta Nordea Bank tegi osamaksed, mitte täpset maksekuupäeva. See tõlgendus on nimelt ainus, mis võimaldab tagada, et ülekandev hoiuste tagamise skeem, kes ei kannu enam riski, mis tuleneb tagatud hoiustest, mis on üle viidud muusse liikmesriiki kui ülekandva hoiuste tagamise skeemi liikmesriik, ei hoiu endale – nagu käesoleval juhul – ülekandele eelnenud 12 kuu pikkuse ajavahemiku kohta tehtud osamakseid pelgalt seetõttu, et need tehti sellesse hoiuste tagamise skeemi pärast seda ajavahemikku.
- 92 Lisaks sellele tuleb meenutada, et selle direktiivi eesmärk on üldisemalt – nagu tuleneb selle põhjendusest 3 – ühelt poolt kaitsta hoiustajaid hoiuste tagamise skeemi kuuluvas krediidasutuses hoiustatud hoiuste peatamise korral ja teiselt poolt tagada pangandussüsteemi stabiilsus, vältides pangahoiuste ulatuslikku väljavõtmist mitte üksnes raskustes olevatest, vaid ka heas olukorras olevatest krediidasutustest seetõttu, et inimesed on kaotanud usalduse pangandussüsteemi stabiilsusse (vt analoogia alusel 25. märtsi 2021. aasta kohtuotsus *Balgarska Narodna Banka*, C-501/18, EU:C:2021:249, punkt 51 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 93 Ent ainult tõlgendus – mille kohaselt juhul, kui krediidasutuse tegevus viiakse üle teise liikmesriiki, peab ülekandev hoiuste tagamise skeem, kes ei kannu enam üle viidud tagatud hoiustega seotud riski, kandma vastuvõtvasse hoiuste tagamise skeemi üle kõik osamaksed, mille see krediidasutus on talle teinud üleviimisele eelnenud 12 kuu pikkuse ajavahemiku kohta – aitab kaasa selle topelteesmärgi saavutamisele, kuna see võimaldab vastuvõtval hoiuste tagamise skeemil saada vastutasu üle viidud tagatud hoiustega seotud riski eest, mis omakorda aitab kaasa tema finantsstabiilsusele ja selle hoiuste tagamise skeemi liikmetest krediidasutuste hoiustajate kaitsele.
- 94 Seda tõlgendust kinnitab lõpuks direktiivi 2014/49 põhjendus 37, milles viidatakse solidaarsusele kõikide teataval finantsturul tegutsevate asutuste hulgas. Nimelt suurendab uue krediidasutuse saabumine hoiuste tagamise skeemi automaatselt tagatud hoiuste kogusummat ja võib kaasa tuua vajaduse nõuda, et sellesse hoiuste tagamise skeemi tehtaks osamakseid. Sellise uue krediidasutuse saabumisega peaks seega kaasnema see, et üle kantakse osamaksed, mis on ülekandvasse hoiuste tagamise skeemi tehtud üleviimisele eelnenud 12 kuu pikkuse ajavahemiku kohta, selleks et kõnealune krediidasutus saaks anda oma panuse solidaarsusele vastuvõtvas hoiuste tagamise skeemis.

- 95 Eeltoodud kaalutlustest tuleneb, et esimese etteheitega tuleb nõustuda ja tuvastada, et Rootsi Kuningriik on rikkunud talle direktiivi 2014/49 artikli 14 lõikest 3 tulenevaid kohustusi, sest ta keeldus kandmast Läti hoiuste tagamise skeemi üle osamakseid, mille Nordea Banki Läti filiaal oli teinud Rootsi hoiuste tagamise skeemi selle filiaali tegevuse Läti hoiuste tagamise skeemi üleviimisele eelnenud 12 kuu pikkuse ajavahemiku kohta.

Teine etteheide, et on rikutud ELL artikli 4 lõiget 3 ja võrdse kohtlemise põhimõtet

– Poolte argumentid

- 96 Läti Vabariik, keda toetab Leedu Vabariik, väidab, et Rootsi hoiuste tagamise skeemi keeldumine kanda Nordea Banki Läti filiaali poolt direktiivi 2014/49 artikli 14 lõikes 3 nimetatud ajavahemiku kohta tehtud osamakseid üle Läti hoiuste tagamise skeemi on vastuolus lojaalse koostöö põhimõtte ja võrdse kohtlemise põhimõttega, kuna Rootsi hoiuste tagamise skeem kandis Nordea Bankilt saadud osamaksed sarnases õiguslikus olukorras üle Soome hoiuste tagamise skeemi vastavalt direktiivi 2014/49 artikli 14 lõikele 3 pärast Nordea Banki asukoha üleviimist Soome.
- 97 Rootsi Kuningriik vastab, et kuivõrd Nordea Banki asukoha üleviimine Soome toimus 1. oktoobril 2018 ning osamaksed Rootsi hoiuste tagamise skeemi tehti 13. oktoobril 2017 ja 28. septembril 2018, siis tehti need üleviimisele eelnenud 12 kuu pikkuse ajavahemiku jooksul, st ajavahemikul 1. oktoobrist 2017 kuni 30. septembrini 2018. Nii kohaldas Rootsi hoiuste tagamise skeem ka sel juhul direktiivi 2014/49 artikli 14 lõiget 3 vastavalt selle sõnastusele kooskõlas selle sätte kohaldamisega Rootsi hoiuste tagamise asutuse 3. oktoobri 2017. aasta otsuses. Tähelestatud erinev tulemus on seega tingitud üksnes ajahetkest, mil maksed tehti. Rootsi Kuningriik vaidleb seega vastu Läti Vabariigi väitele, et ta ei toiminud lojaalselt, samas kui ta kohaldas seda sätet ühetaoliselt.

– Euroopa Kohtu hinnang

- 98 Kohtupraktikast tuleneb, et ELL artikli 4 lõikest 3 tuleneva üldise lojaalse koostöö kohustuse rikkumist saab tuvastada üksnes juhul, kui see puudutab tegevust, mis on eraldiseisev sellest, mis kujutab endast konkreetsete kohustuste rikkumist (14. juuli 2022. aasta kohtuotsus komisjon vs. Taani (kaitstud päritolunimetus Feta), C-159/20, EU:C:2022:561, punkt 75 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 99 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 80 sisuliselt märkis, nähtub Läti Vabariigi argumentidest, mis on kokku võetud käesoleva kohtuotsuse punktis 96, et tema teises etteheites, et on rikutud ELL artikli 4 lõiget 3, peetakse nende argumentidega silmas Rootsi hoiuste tagamise skeemi keeldumist kanda Läti hoiuste tagamise skeemi üle osamakseid, mille Nordea Banki Läti filiaal tegi direktiivi 2014/49 artikli 14 lõikes 3 nimetatud ajavahemiku kohta, see tähendab sama tegevust kui see, mis kujutab endast viimati nimetatud sättes ette nähtud konkreetse kohustuse rikkumist.
- 100 Seega ei ole alust tuvastada ELL artikli 4 lõikes 3 ette nähtud üldise kohustuse rikkumist, mis oleks eraldiseisev Rootsi Kuningriigile direktiivi 2014/49 artikli 14 lõikest 3 tuleneva konkreetsema kohustuse juba tuvastatud rikkumisest.

- 101 Läti Vabariigi argumendiga, et on rikutud võrdse kohtlemise põhimõtet, peetakse samuti silmas Rootsi hoiuste tagamise skeemi keeldumist kanda kõnealused osamaksed üle Läti hoiuste tagamise skeemi, mistõttu puudub samuti alus tuvastada selle põhimõtte eraldiseisev rikkumine, nagu märkis sisuliselt ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 81.
- 102 Arvestades kõike eeltoodud, tuleb teine etteheide tagasi lükata.
- 103 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb tõdeda, et Rootsi Kuningriik on rikkunud talle direktiivi 2014/49 artikli 14 lõikest 3 tulenevaid kohustusi, sest ta keeldus kandmast Läti hoiuste tagamise skeemi üle osamakseid, mille Nordea Banki Läti filiaal oli teinud Rootsi hoiuste tagamise skeemi selle filiaali tegevuse Läti hoiuste tagamise skeemi üleviimisele eelnenud 12 kuu pikkuse ajavahemiku kohta.

Kohtukulud

- 104 Kodukorra artikli 138 lõike 1 kohaselt on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kodukorra artikli 138 lõikes 3 on ette nähtud, et kui osa nõudeid rahuldatakse ühe poole, osa teise poole kasuks, jäävad kummagi poole kohtukulud tema enda kanda, välja arvatud juhul, kui Euroopa Kohus leiab, et kohtuasja asjaolud annavad alust mõista poolelt lisaks enda kohtukulude kandmisele välja ka osa teise poole kohtukuludest.
- 105 Käesolevas asjas on nii Läti Vabariik kui ka Rootsi Kuningriik nõudnud kohtukulude väljamõistmist teiselt poolelt. Lisaks on Rootsi Kuningriik kohtuvaidluse kaotanud seoses Läti Vabariigi esimese etteheitega ja viimane seoses oma teise etteheitega.
- 106 Järelikult tuleb Läti Vabariigi ja Rootsi Kuningriigi kohtukulud jätta nende endi kanda.
- 107 Vastavalt kodukorra artikli 140 lõikele 1, mille kohaselt menetlusse astunud liikmesriigid ja institutsioonid kannavad ise oma kohtukulud, kannavad Eesti Vabariik, Leedu Vabariik ja komisjon ise oma kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

- 1. Rootsi Kuningriik on rikkunud talle Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta direktiivi 2014/49/EL hoiuste tagamise skeemide kohta artikli 14 lõikest 3 tulenevaid kohustusi, sest ta keeldus kandmast Läti hoiuste tagamise skeemi üle osamakseid, mille Nordea Bank AB Läti filiaal oli teinud Rootsi hoiuste tagamise skeemi selle filiaali tegevuse Läti hoiuste tagamise skeemi üleviimisele eelnenud 12 kuu pikkuse ajavahemiku kohta.**
- 2. Jätta hagi ülejäänud osas rahuldamata.**
- 3. Jätta Läti Vabariigi, Rootsi Kuningriigi, Eesti Vabariigi, Leedu Vabariigi ja Euroopa Komisjoni kohtukulud nende endi kanda.**

Allkirjad